Goulennoù

1. Pelec'h emañ Gurvan? Katell?…
2. Oc'h ober petra emaint?
3. Piv zo en ospital? o veajiñ?…

GERIOÙ NEVEZ

beajiñ, o v– ..... voyager
diskuizhañ, o t– ..... se reposer
gweladenniñ, o w– ..... visiter
kousket ..... dormir
labourat ..... travailler
mignonez* ..... amie

SONIADOURIEZH

1. Distagadur

Liaisons adoucies :
n'emaint ket[d] *er gêr, o labourat emaout*

2. Taol-mouezh

Avant-dernière syllabe : *ac'hanta, gweladenniñ, Iwerzhon.*

YEZHADUR

1. Mutations mixtes

Il existe plusieurs « familles » de mutations.
Les mutations après la préposition ***o*** sont appelées « mutations mixtes » parce que composées de 4 mutations dites « adoucissantes » :

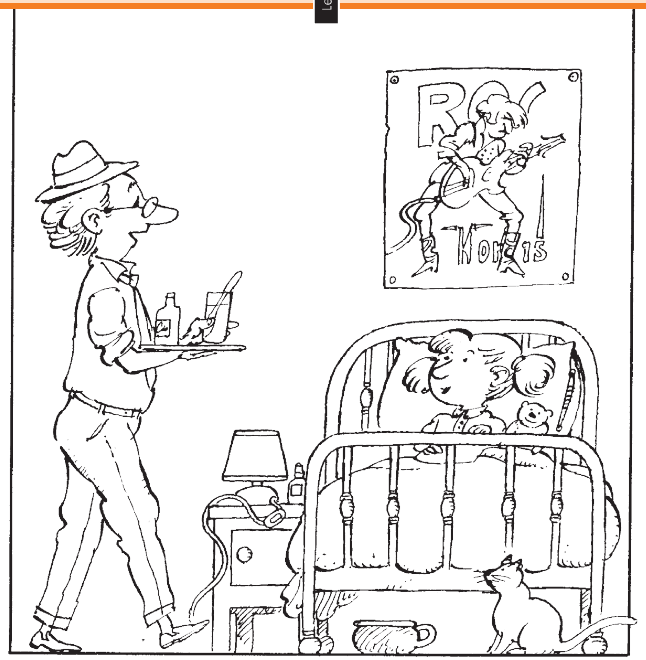
g/c'h	*gortoz*	*o* ***c'h****ortoz*
gw/w	*gweladenniñ*	*o* ***w****eladenniñ*
b/v	*beajiñ*	*o* ***v****eajiñ*
m/v	*mont*	*o* ***v****ont*

et d'une mutation « durcissante » :

d/t	*debriñ*	*o* ***t****ebriñ*

2. Formation du féminin et du pluriel

Mignon fait ***mignonez*** au féminin. Leurs pluriels en ***-ed*** donnent donc ***mignoned*** et ***mignonezed***.

OC'H OBER PETRA EMAÑ BREMAÑ ?

Qu'est-elle en train de faire maintenant ?

1. Mona

Klañv eo Mona. En he gwele emañ. Emañ Tadig er gambr o komz ganti.

Tadig ——— **O lenn emaout, Mona ?**
Mona ——— **N'emaon ket, Tadig. O skrivañ emaon.**
Tadig ——— **Ha petra emaout o skrivañ ? Labour-skol ?**
Mona ——— **N'emaon ket, ul lizher emaon o skrivañ.**

2. Romant

Emañ Herve ha Yannig o c'hortoz ar bus dirak ar skol-veur.

Herve —— **Petra emaout o lenn, Yannig? Ul levr gallek?**
Yannig —— **N'emaon ket. Ul levr brezhonek emaon o lenn.**
Herve —— **Ha peseurt levr emaout o lenn? Ul levr kontadennoù?**
Yannig —— **N'emaon ket, ur romant emaon o lenn.**
Herve —— **Ur romant polis eo?**
Yannig —— **N'eo ket, *Tristan hag Izold* eo.**

3. Pellgomz

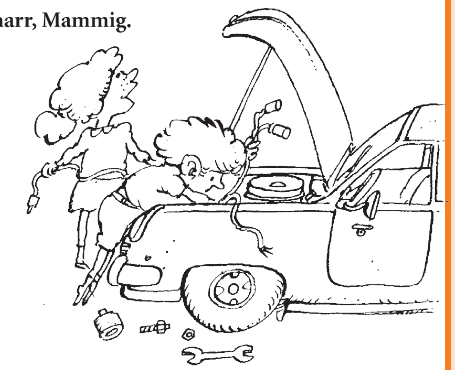
Emañ Padrig er gêr, er gegin. Emañ Rozenn e kêr, o pellgomz.

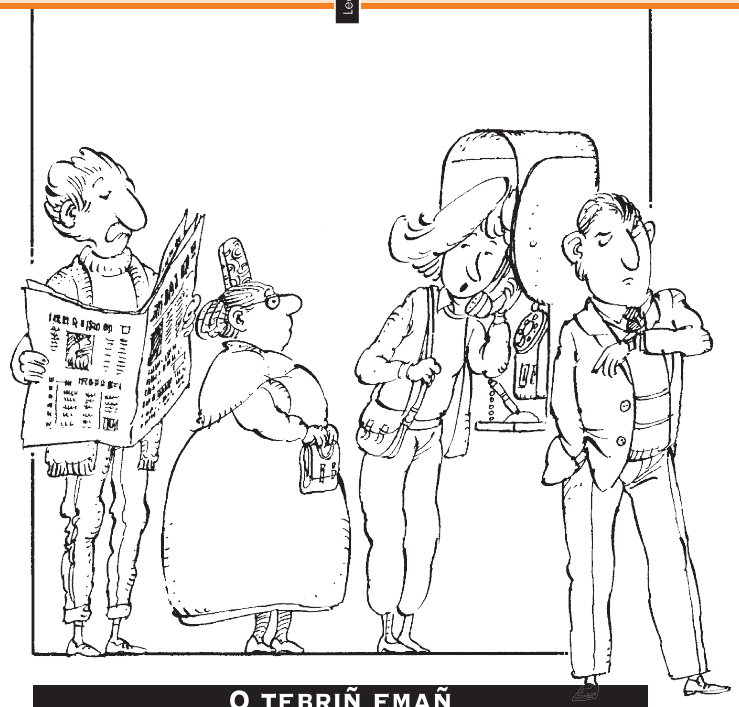
Rozenn —— **Demat dit, Padrig. Er gêr emañ Soaz?**
Padrig —— **N'emañ ket, en he labour emañ.**
Rozenn —— **Ha te, petra emaout oc'h ober?**
Padrig —— **O fardañ boued emaon.**

4. C'hoari

Emañ Tangi hag Enora el liorzh. Emañ Mammig en ti, ouzh ar prenestr.

Mammig —— **Tangi! Enora! Pelec'h emaoc'h?**
Enora —— **Amañ emaomp, Mammig.**
Mammig —— **Oc'h ober petra emaoc'h?**
Enora —— **O c'hoari emaomp, Mammig.**
Mammig —— **Ha gant petra emaoc'h o c'hoari? Gant ar c'hi?**
Enora —— **Gant ar c'harr, Mammig.**

O TEBRIÑ EMAÑ

Il est en train de manger

N'emaint ket er gêr

Emañ Soazig, mignonez Gwenola ha Katell Kervarc'heg, o pellgomz en ti-post.
Emañ Gurvan, breur Gwenola ha Katell, er gêr, o kousket.

Soazig —— **Ac'hanta, Gurvan, o labourat emaout?**
Gurvan —— **N'emaon ket, o tiskuizhañ emaon.**
Soazig —— **Mat-tre. N'emañ ket Gwenola er gêr?**
Gurvan —— **Nann, o weladenniñ ur mignon en ospital emañ.**
Soazig —— **Ha Katell?**
Gurvan —— **Katell zo o veajiñ en Iwerzhon.**

V. Mettre le 3e élément en tête. Utiliser *eo* ou *emañ* selon le cas :

1. C'hwi zo o kousket.
2. Int zo skuizh.
3. Me zo fur.
4. Ni zo oc'h evañ bier.
5. Hi zo e kêr.
6. An dra-mañ zo chistr mat.
7. Te zo drouk.
8. Al levr zo er sac'h.
9. Rozenn ha Mari zo o tebriñ.
10. Herve ha Berc'hed zo klañv.

VI. Utiliser *eo*, ou *emañ*, ou *zo* :

1. Tomm . . . . an amzer.
2. An ti . . . . bihan.
3. Pêrig . . . . skuizh.
4. O lenn . . . . Tekla.
5. Er skol . . . . an tan.
6. — Petra . . . . se ? — Un daol . . . . .
7. — Ur c'hastell . . . . aze ? — Ya, ur c'hastell . . . . .
8. — Gant piv . . . . an alc'hwez ? — Gant Ronan . . . . .
9. — Piv . . . . Yann o c'hortoz ? — Tad-kozh . . . . Yann o c'hortoz.
10. — Piv . . . . klañv ? — Me . . . . klañv.

VII. Labour daou-ha-daou.

A. Poser la question et répondre suivant le modèle :
Yannig / lenn — *Oc'h ober petra emañ Yannig ?*
— *O lenn emañ Yannig.*

1. Anna / labourat
2. Enora / skrivañ
3. Nolwenn / evañ
4. Alan / farsal
5. Katell / c'hoari
6. Berc'hed / studiañ brezhoneg
7. Gwenola / komz alamaneg
8. Herve / pesketa
9. Pêrig / ober kafe
10. Erwan / seniñ piano

B. Poser la question et répondre affirmativement suivant le modèle :
Lenn brezhoneg — *O lenn brezhoneg emaout ?*
— *Ya, o lenn brezhoneg emaon.*

1. studiañ istor
2. c'hoari domino
3. evañ chouchenn
4. skrivañ ul lizher
5. klask labour
6. komz brezhoneg
7. selaou ar skingomz
8. prenañ bara
9. sellout ouzh ar skinwel
10. pourmen e kêr

Goulennoù

1. Pelec'h emañ Mona ? Herve ?…
2. Oc'h ober petra emañ Padrig ? Rozenn ?
3. Piv zo el liorzh ? Piv zo o lenn ?

GERIOÙ NEVEZ

amañ ici
brezhonek . . . . . en langue bretonne
bus . . . . . bus
c'hoari . . . . . jouer
e kêr . . . . . en ville
fardañ . . . . . préparer
gallek . . . . . en langue française
gortoz, o c'h– . . . . . attendre
gwele . . . . . lit
karr, ar c'h– . . . . . voiture, la –
komz . . . . . parler
kontadennoù . . . . . contes
labour-skol . . . . . travail scolaire
lenn . . . . . lire
lizher . . . . . lettre
ober . . . . . faire
ouzh . . . . . contre
peseurt . . . . . quel
pellgomz . . . . . téléphoner
prenestr . . . . . fenêtre
romant . . . . . roman
romant polis . . . . . roman policier
skol-veur* . . . . . université
skrivañ . . . . . écrire

SONIADOURIEZH

1.Distagadur :

Liaisons adoucies :
emaout[d] *o skrivañ, n'emaout ket*[d] *o lenn*
Contractions : certains mots peuvent perdre leurs syllabes non-accentuées, comme le verbe emañ.
– P'lec'h 'maout ?
– Amañ 'maon !
– 'lenn 'maout ?
– 'Maon ket !

2. Taol-mouezh

Le verbe ***emañ*** est accentué sur la dernière syllabe :
Er gêr emaoc'h ?
Les adverbes de lieu ***amañ***, ***aze***, ***ahont***, sont accentués sur l'avant-dernière syllabe.

YEZHADUR

1. Présent continu

Il est formé de l'auxiliaire ***emañ*** et du participe présent et indique une action en train de se dérouler (comme *estar* en espagnol).

2. *Emañ*, *zo*

Emañ, auxiliaire du présent continu, est remplacé par ***zo*** si le sujet précède le verbe, comme nous l'avons vu dans les leçons précédentes (Kentel 7).
O lenn ur romant emañ Soazig. Gweltaz zo o c'hoari domino.
La conjugaison de ***emañ***, avec celle des autres verbes, est présentée dans les pages **Verboù**.

3. Le participe présent

Il se forme avec la préposition ***o*** (***oc'h*** devant voyelle) suivie d'un infinitif:
O lenn emaout? Oc'h ober chistr emañ.
O provoque les mutations dites **mixtes** des infinitifs qu'il précède. Voir la leçon suivante.

4. L'infinitif

Il suit immédiatement la préposition ***o*** et subit alors les mutations mixtes.
Il peut avoir des terminaisons distinctives, par exemple en ***-añ***, comme *skrivañ, fardañ, evañ,* ou ne pas en avoir, ainsi *lenn, gortoz, c'hoari.*

5. *Ouzh* (= contre)

Cette préposition de lieu est utilisée dans des expressions comme:
Ouzh taol, ouzh ar prenestr.

6. Les adverbes de lieu

Ce sont, du plus proche au plus éloigné: ***amañ***, ***aze***, ***ahont*** (ici, là, là-bas).

POELLADENNOÙ

I. Prononcer:

N'emaout ket e kêr.
N'out ket Erwan.
Emaomp o c'hortoz Alan.
N'emañ ket er gêr?
N'eus ket amzer.
Piv n'emañ ket amañ?
N'eo ket ul levr gallek emaint o lenn.

II. Mettre le sujet en tête:

1. Emañ Herve o lenn.
2. Emañ Anna o skrivañ.
3. Emaint o c'hoari tennis.
4. Emaoc'h oc'h evañ kafe.
5. Emaomp oc'h ober krampouezh.
6. O kousket emañ.
7. O vont d'ar gêr emaint.
8. O tont eus kêr emaout.
9. O tañsal emaomp.
10. O kanañ emaoc'h.

III. Mettre le participe présent en tête:

1. Ronan zo o lenn.
2. Nolwenn zo o tebriñ.
3. Gwenola zo o labourat.
4. Pêrig zo o komz gant ar skolaer.
5. Alan ha Mona zo o naetaat an ti.
6. Ni zo o pourmen.
7. C'hwi zo oc'h ober trouz.
8. Me zo o vont da labourat.
9. Te zo o tont eus Karaez.
10. Int zo oc'h erruout.

IV. Mettre à la forme négative:

1. Emañ Yann o skrivañ.
2. O labourat emañ Ninnog.
3. Tad-kozh zo o pesketa.
4. Emaint o kousket.
5. Oc'h evañ te emaint.
6. Ni zo o tiskuizhañ.
7. Emañ Alan ha Mona o c'hoari.
8. Fañch ha Katell zo o tont.
9. Oc'h ober bara emañ Enora ha Soaz.
10. Lila ha Ninnog zo o pourmen e kêr.